

Ngày soạn:/...../.....

Ngày dạy:/...../.....

TIẾT.....: CÔ BÉ BÁN DIÊM

An-đéc-xen

I. Mục tiêu

1. Kiến thức

- Xác định được các yếu tố của truyện: nhân vật, người kể chuyện, ngôi kể, cốt truyện, bố cục văn bản.
- Chỉ ra các chi tiết và nhận xét được về gia cảnh, ngoại hình, hành động, cái chết, nội tâm của cô bé bán diêm và thái độ của mọi người trước hoàn cảnh của cô bé.
- Phân tích được nghệ thuật tương phản, sự kết hợp yếu tố thực và ảo trong truyện.

2. Năng lực

a. Năng lực chung:

- Hướng học sinh trở thành người đọc độc lập với các năng lực giải quyết vấn đề, tự quản bản thân, năng lực giao tiếp, trình bày, thuyết trình, tương tác, hợp tác, v.v...

b. Năng lực riêng:

- Năng lực thu thập thông tin liên quan đến văn bản *Cô bé bán diêm*
- Năng lực trình bày suy nghĩ, cảm nhận của cá nhân về văn bản *Cô bé bán diêm*
- Năng lực hợp tác khi trao đổi, thảo luận về thành tựu nội dung, nghệ thuật, ý nghĩa của văn bản.
- Năng lực phân tích, so sánh đặc điểm nghệ thuật của văn bản với các văn bản có cùng chủ đề.

3. Phẩm chất:

- Hình thành và phát triển ở HS những phẩm chất tốt đẹp: Biết đồng cảm và giúp đỡ những người thiệt thòi, bất hạnh.

II. Thiết bị dạy học và học liệu

1. Chuẩn bị của GV

- Giáo án
- Phiếu bài tập, trả lời câu hỏi
- Các phương tiện kỹ thuật
- Bảng phân công nhiệm vụ cho học sinh hoạt động trên lớp
- Bảng giao nhiệm vụ học tập cho học sinh ở nhà.

2. Chuẩn bị của HS: SGK, SBT Ngữ văn 6, soạn bài theo hệ thống câu hỏi hướng dẫn học bài, vở ghi.

III. Tiến trình dạy học

Hoạt động 1: Khởi động

a. Mục tiêu: Tạo hứng thú cho HS, thu hút HS sẵn sàng thực hiện nhiệm vụ học tập của mình. HS khắc sâu kiến thức nội dung bài học.

b. Nội dung: HS chia sẻ kinh nghiệm của bản thân.

c. Sản phẩm: Những suy nghĩ, chia sẻ của HS.

d. Tổ chức thực hiện:

GV tổ chức hoạt động GÓC CHIA SẺ

- Em đã từng gặp những em bé bán rong ngoài phố chưa?
 - Khi đó em có cảm xúc gì? Hay đã có những hành động, việc làm nào?
- GV dẫn dắt vào bài mới:

Hoạt động 2: Hình thành kiến thức

Hoạt động 1: Đọc và tìm hiểu chung

a. Mục tiêu: Nắm được thông tin về tác giả, tác phẩm.

b. Nội dung: HS sử dụng SGK, chất lọc kiến thức để trả lời câu hỏi.

c. Sản phẩm học tập: HS tiếp thu kiến thức và câu trả lời của HS.

d. Tổ chức thực hiện:

HOẠT ĐỘNG CỦA GV – HS	DỰ KIẾN SẢN PHẨM
Thao tác 1: đọc- chú thích	I. Đọc- Tìm hiểu chung
Bước 1: Chuyển giao nhiệm vụ	1. Đọc- chú thích

<p>- Gv gọi 4 học sinh đọc lần lượt trước lớp</p> <p>- GV giải thích một số từ khó.</p> <p>- HS tiếp nhận nhiệm vụ.</p> <p>Bước 2: HS trao đổi thảo luận, thực hiện nhiệm vụ</p> <p>- HS thực hiện nhiệm vụ.</p> <p>Bước 3: Báo cáo kết quả và thảo luận</p> <p>- HS theo dõi sgk</p> <p>- GV quan sát, hỗ trợ</p> <p>Bước 4: Đánh giá kết quả thực hiện hoạt động</p> <p>- GV nhận xét, đánh giá</p>	<p>a. Đọc</p> <p>- Gv gọi 4 học sinh đọc lần lượt trước lớp</p> <p>- Giọng đọc: to, rõ ràng, ngắt nghỉ đúng chỗ. Chú ý diễn cảm lời nói của nhân vật</p> <p>b. Chú thích</p>
<p>Thao tác 2: Tìm hiểu về tác giả, tác phẩm</p> <p>Bước 1: Chuyển giao nhiệm vụ</p> <p>- GV yêu cầu HS: Đọc phần tiểu dẫn SGK, nêu hiểu biết của mình về tác giả An-đéc-xen và tác phẩm “Cô bé bán diêm”</p> <p>- HS tiếp nhận nhiệm vụ.</p> <p>Bước 2: HS trao đổi thảo luận, thực hiện nhiệm vụ</p> <p>- HS thực hiện nhiệm vụ.</p> <p>Bước 3: Báo cáo kết quả và thảo luận</p>	<p>2. Tìm hiểu chung</p> <p>a. Tác giả: An-đéc-xen (1805-1875)</p> <p>- Ông sinh ra trong một gia đình thợ giày nghèo → tự lập từ nhỏ</p> <p>- Là nhà văn vĩ đại của Đan Mạch, nổi tiếng thế giới về những truyện viễn tưởng và truyện cổ tích viết cho trẻ em.</p> <p>- Truyện cổ tích của ông nhẹ nhàng, tươi mát, giàu chất nhân văn, → Danh nhân văn hóa thế giới, là người bạn của tuổi thơ gần xa.</p>

<p>- HS trả lời câu hỏi</p> <p>- GV gọi HS khác nhận xét, bổ sung câu trả lời của bạn.</p> <p>Bước 4: Đánh giá kết quả thực hiện hoạt động</p> <p>- GV nhận xét, đánh giá, chốt kiến thức</p>	<p>b. Tác phẩm</p> <p>- Xuất xứ: xuất bản lần đầu năm 1848 trong cuốn “Những truyện cổ tích mới”</p> <p>- Thể loại: truyện cổ tích</p> <p>- PTBD: tự sự kết hợp miêu tả, biểu cảm.</p>
--	--

Hoạt động 2: Khám phá văn bản

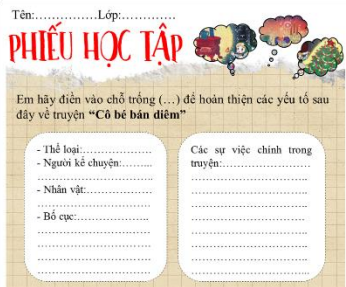
a. Mục tiêu: Phân tích được:

- Các yếu tố của truyện
- Nhân vật cô bé bán diêm.
- Các nhân vật khác

b. Nội dung: HS sử dụng SGK, chất lọc kiến thức để tiến hành trả lời câu hỏi.

c. Sản phẩm học tập: HS tiếp thu kiến thức và câu trả lời của HS.

d. Tổ chức thực hiện:

HOẠT ĐỘNG CỦA GV – HS	DỰ KIẾN SẢN PHẨM
<p>Bước 1: Chuyển giao nhiệm vụ</p> <p>Hoạt động nhóm bàn</p> <p>Yêu cầu: hoàn thành phiếu học tập</p> <p>Thời gian: 5 phút</p> <p>Bước 2: HS thực hiện nhiệm vụ</p>	<p>II. Khám phá văn bản</p> <p>1. Các yếu tố của truyện</p> <p>- Người kể chuyện: người kể giấu mình → ngôi thứ 3</p> <p>- Nhân vật chính: cô bé bán diêm</p> <p>- Cốt truyện:</p> <p>+ Em bé nghèo khổ đi bán diêm trong đêm giao thừa giá rét nhưng không ai mua cho em.</p> <p>+ Em không dám về nhà vì sợ bố đánh.</p> <p>+ Em ngồi nép vào góc tường, đánh liều quẹt que diêm sưởi ấm.</p>

<p>- HS thảo luận nhóm bàn và thực hiện nhiệm vụ</p> <p>Bước 3: Báo cáo kết quả và thảo luận</p> <p>- HS trình bày</p> <p>- GV gọi HS khác nhận xét, bổ sung câu trả lời của bạn.</p> <p>Bước 4: Đánh giá kết quả thực hiện hoạt động</p> <p>- GV nhận xét, đánh giá, chốt kiến thức</p>	<p>+ Mỗi lần em quét que diêm là một lần mộng tưởng xuất hiện.</p> <p>+ Em quét các que diêm còn lại để níu giữ bà, hai bà cháu bay lên trời.</p> <p>- Bố cục:</p> <p>+ Phần 1: Từ đầu...cứng đờ ra → Hoàn cảnh sống của em bé</p> <p>+ Phần 2: Tiếp...thượng đế → Những mộng tưởng của cô bé bán diêm.</p> <p>+ Phần 3: Còn lại → Cái chết thương tâm của em bé</p>
<p>Bước 1: Chuyển giao nhiệm vụ:</p> <p>GV đặt câu hỏi gợi dẫn tìm hiểu nội dung a. Gia cảnh</p> <p>+ Hãy cho biết, nhân vật Cô bé bán diêm được tác giả miêu tả ở những phương diện nào?</p> <p>+ Em hãy tìm các chi tiết, hình ảnh nói về hoàn cảnh, gia cảnh của em bé? Em có nhận xét gì về hoàn cảnh của em bé.</p> <p>GV tổ chức kĩ thuật CUÓN PHIM TRÍ ÓC tìm hiểu về các chi tiết miêu tả ngoại hình của em bé, tưởng tượng và hình dung ra hình ảnh em bé lúc đó và miêu tả lại hình ảnh đó cho cả lớp nghe.</p>	<p>2. Nhân vật cô bé bán diêm.</p> <p>a. Gia cảnh</p> <p>- Quá khứ: gia đình êm đềm, hạnh phúc</p> <p>- Hiện tại:</p> <p>+ Bà và mẹ mất</p> <p>+ Gia tài tiêu tán, nơi ở là một xó tối tăm, trên gác sát mái nhà</p> <p>+ Bố nghiện rượu, thường xuyên đánh mắng em</p> <p>+ Phải đi bán diêm kiếm sống</p> <p>→ Nghèo khổ, bất hạnh, thiếu thốn cả vật chất và tinh thần</p> <p>b. Ngoại hình</p> <p>- Em nhỏ, đầu trần, chân đất, tím bầm vì rét</p> <p>- Đeo tạp dề cũ kĩ, tóc đầy bông tuyết.</p> <p>→ Đói rét, nghèo khổ, đáng thương</p> <p>c. Hành động, việc làm, suy nghĩ</p>

GV đặt câu hỏi gợi dẫn tìm hiểu nội dung c. Hành động, việc làm, suy nghĩ

+ Em bé đi bán diêm trong thời gian và không gian nào?

+ Đặt nhân vật vào không gian, thời gian đó có tác dụng gì?

+ Em bé đã quẹt diêm mấy lần? Những lần quẹt diêm đó, em bé thấy điều gì?

+ Khi mộng tưởng biến mất, thực tế quay trở lại như thế nào?

+ Em hãy phân tích ý nghĩa hình ảnh ngọn lửa diêm?

GV hỏi thêm:

+ Tại sao em bé phải đi bán diêm trong đêm giao thừa lạnh giá?

Công việc của em có thuận lợi không?

+ Hình ảnh em bé đầu trần, chân đất đi bán diêm trong đêm giá lạnh gợi cho em cảm xúc, suy nghĩ gì?

GV đặt câu hỏi gợi dẫn tìm hiểu nội dung d. Cái chết của em bé

+ Hình ảnh em bé bán diêm khi đã chết được miêu tả qua các chi

*** Việc đi bán diêm của em bé**

- Thời gian: đêm giao thừa giá lạnh

- Không gian:

+ Ngoài đường tuyết rơi, người qua đường vội vã.

+ Trong nhà: cửa sổ các nhà sáng rực, trong phố sực nức mùi ngỗng quay.

→ **Nghệ thuật: đối lập** giữa tình cảnh đói rét đơn độc ngoài đường của cô bé với cảnh đoàn tụ ấm áp của các gia đình → Làm nổi bật cảnh đời bi thảm, đáng thương của em bé, gợi niềm cảm thương cho người đọc

*** Hành động quẹt diêm để sưởi ấm**

Lần	Mộng tưởng xuất hiện	Ước mơ
1	Lò sưởi xuất hiện	Được sưởi ấm
2	Bàn ăn thịnh soạn, có ngỗng quay	Được ăn ngon
3	Cây thông Nô-en trang trí lộng lẫy với ngàn ngọn nến sáng rực.	Mong được vui chơi
4	Bà đang mỉm cười với em.	Được che chở, yêu thương

tiết nào? Từ đó, em có nhận xét gì về cái chết của cô bé?
 + Nguyên nhân nào dẫn tới cái chết của cô bé bán diêm?
 + Theo em, kết thúc truyện nhân vật cô bé bán diêm chết là kết thúc có hậu hay không có hậu, vì sao?

Bước 2: Thực hiện nhiệm vụ:

- HS thực hiện nhiệm vụ

Bước 3: Báo cáo, thảo luận:

HS báo cáo kết quả, nhận xét.

Bước 4: Kết luận, nhận định.

GV kết luận và nhấn mạnh kiến thức.

5	Bà cầm tay em, hai bà cháu bay vút lên cao.	Được ở cùng bà, được hạnh phúc
---	---	--------------------------------

→ Trình tự hợp lí, phù hợp với hoàn cảnh của em bé.

→ Tô đậm sự bất hạnh, đánh thương của em bé.

→ Ước muốn được sống trong no đủ và nhận được tình yêu thương, chăm sóc, chở che

Lần	Mộng tưởng xuất hiện	Thực tại cuộc sống
1	Lò sưởi xuất hiện	Bản thân trở về nỗi lo bán diêm
2	Bàn ăn thịnh soạn, có ngỗng quay	Cô đơn, lạnh lẽo
3	Cây thông Nô-en trang trí lộng lẫy với ngàn ngọn nến sáng rực.	Tất cả bay lên trời, nghĩ đến bà.
4	Bà đang mỉm cười với em.	Bà biến mất
5	Bà cầm tay em, hai bà cháu bay vút lên cao.	Em bé chết

Nghệ thuật: Kể chuyện đan xen, đối lập giữa thực tế và mộng tưởng → Nổi bật khát

khao cháy bỏng và tình cảnh đáng thương của cô bé bán diêm/ của những người cùng khổ trong xã hội

➔ Andersen đã thấu hiểu và nâng niu ước mơ tuổi thơ.

*** Hình ảnh ngọn lửa**

- Vẻ đẹp nhân văn, thực tế đen tối, đau xót, dập tắt sự sống

- Là ngôi sao chấp cánh cho em bé bay lên với bà nội

- Là ngọn lửa của ước mơ tuổi thơ về mái ấm gia đình.

d. Cái chết của em bé

*** Hình ảnh em bé:** đôi má hồng, đôi môi đang mỉm cười ➔ Cái chết nhẹ nhàng, không đau đớn.

*** Nguyên nhân cái chết:**

+ Vì đói+ lạnh

+ Sự thờ ơ, lạnh lùng, vô cảm của mọi người

*** Kết thúc truyện:**

+ Có hậu vì cô bé được giải thoát, được chết trong mộng tưởng, không phải tiếp tục cuộc sống nghèo khổ, đói rét...

+ Không có hậu, vì thực tế cô bé chết khi bụng còn đói, trời rét và sự thờ ơ của mọi người.

➔ Kết thúc truyện không có hậu (khác với truyện dân gian)

	<p>* Tình cảm của tác giả</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tình yêu thương; nỗi xót xa, đau đớn; niềm cảm thông sâu sắc đối với những em bé bất hạnh . - Tác giả nhận thấy, thấu hiểu và trân trọng ước mơ của các em <p>→ Tư tưởng nhân đạo và nhân văn sâu sắc</p>
<p>Bước 1: Chuyển giao nhiệm vụ GV đặt câu hỏi gợi dẫn:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Tìm các chi tiết nói về tình cảm, thái độ của những người trong gia đình, của người đi đường đối với em. + Trong các nhân vật trong truyện, em không đồng ý với cách cư xử của nhân vật nào? Tại sao? <ul style="list-style-type: none"> - HS tiếp nhận nhiệm vụ. <p>Bước 2: HS trao đổi thảo luận, thực hiện nhiệm vụ</p> <ul style="list-style-type: none"> - HS thực hiện nhiệm vụ. <p>Bước 3: Báo cáo kết quả và thảo luận</p> <ul style="list-style-type: none"> - HS trả lời - GV gọi HS khác nhận xét, bổ sung câu trả lời của bạn. 	<p>3. Các nhân vật khác</p> <ul style="list-style-type: none"> - Người bố: bắt em đi bán diêm, chửi mắng - Người đi đường: thờ ơ, lãnh đạm, vô cảm <p>→ Đáng phê phán, lên án</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bài học: Cần yêu thương, chia sẻ và giúp đỡ những người có hoàn cảnh khó khăn.

<p>Bước 4: Đánh giá kết quả thực hiện hoạt động</p> <p>- GV nhận xét, đánh giá, chốt kiến thức</p>	
<p>Bước 1: Chuyển giao nhiệm vụ</p> <p>- GV yêu cầu HS khái quát nội dung nghệ thuật của bài</p> <p>- HS tiếp nhận nhiệm vụ.</p> <p>Bước 2: HS trao đổi thảo luận, thực hiện nhiệm vụ</p> <p>- HS thực hiện nhiệm vụ.</p> <p>Bước 3: Báo cáo kết quả và thảo luận</p> <p>- HS trả lời câu hỏi;</p> <p>- GV gọi HS khác nhận xét, bổ sung câu trả lời của bạn.</p> <p>Bước 4: Đánh giá kết quả thực hiện hoạt động</p> <p>- GV nhận xét, đánh giá, chốt kiến thức</p>	<p>III. Tổng kết</p> <p>1. Nghệ thuật</p> <p>- Miêu tả rõ nội cảnh ngộ và nỗi khổ cực của em bé bằng những chi tiết, hình ảnh đối lập</p> <p>- Sắp xếp trình tự sự việc nhằm khắc họa tâm lí em bé trong cảnh ngộ bất hạnh</p> <p>- Sáng tạo trong cách kể chuyện</p> <p>2. Nội dung</p> <p>- Số phận em bé bán diêm và lòng thương cảm sâu sắc của tác giả đối với em bé bất hạnh.</p> <p>- Phê phán thói thờ ơ, vô cảm trong cuộc sống.</p>

Hoạt động 3: Luyện tập

a. Mục tiêu: Củng cố lại kiến thức đã học.

b. Nội dung: Sử dụng SGK, kiến thức đã học để hoàn thành bài tập.

c. Sản phẩm học tập: Kết quả của HS.

d. Tổ chức thực hiện:

GV tổ chức trò chơi “LUCKY STAR”

Câu 1: Andersen là nhà văn nước nào?

→ Đan Mạch

Câu 2: Trong tác phẩm Cô bé bán diêm, em bé quẹt que diêm thứ nhất, em bé tưởng chừng ngồi trước một lò sưởi. Ý nghĩa về mộng tưởng đó?

→ Em mơ ngọn lửa và hơi ấm lò sưởi xua tan cảnh tăm tối, lạnh lẽo của đời mình.

Câu 3: “Em bé đánh que diêm thứ tư, em bé "nhìn thấy rõ ràng bà em đang mỉm cười với em". Khi em đánh tiếp những que diêm còn lại trong bao diêm, em thấy bà em to lớn và đẹp lão, bà em cầm lấy tay em, hai bà cháu vụt bay lên châu Thượng đế”

(Cô bé bán diêm)

Ý nghĩa của mộng tưởng này là gì?

→ Muốn thoát khỏi cảnh ngộ đen tối "chẳng còn đói rét, đau buồn nào đe dọa nào".

Câu 4: Sự thông cảm, tình thương yêu của nhà văn dành cho cô bé bán diêm được thể hiện qua việc miêu tả những chi tiết nào trong tác phẩm Cô bé bán diêm?

→ - Miêu tả cảnh hai bà cháu cùng bay lên trời.

- Miêu tả thi thể em bé với đôi má hồng và đôi môi đang mỉm cười.

- Miêu tả các mộng tưởng ở mỗi lần quẹt diêm.

Câu 5: Trong văn bản Cô bé bán diêm, các mộng tưởng của cô bé bán diêm mất đi khi nào?

→ Khi các que diêm tắt

Câu 6: Nội dung mà tác giả muốn làm nổi bật trong câu văn sau là gì?

"Mọi người bảo nhau: "Chắc nó muốn sưởi ấm!", nhưng chẳng ai biết những kỉ diệu em đã trông thấy, nhất là cảnh huy hoàng lúc hai bà cháu bay lên để đón lấy những niềm vui đầu năm".

→ Mọi người không hiểu điều kì diệu mà cô bé bán diêm khao khát.

Câu 7: Các chi tiết: "chui rúc trong một xó tối tăm", "luôn nghe những lời mắng nhiếc chửi rủa", "em không thể nào về nhà nếu không bán được ít bao diêm...nhất định là cha em sẽ đánh em", "bà em, người hiền hậu độc nhất đối với em, đã chết từ lâu" cho ta biết những điều gì về cô bé bán diêm?

- - Cô có một hoàn cảnh nghèo khổ.
- Cô luôn bị người cha hành hạ, đánh đập.
- Cô phải sống cô đơn, thiếu tình cảm.
- *GV nhận xét, đánh giá, chuẩn kiến thức.*

Hoạt động 4: Vận dụng

- a. Mục tiêu:** Vận dụng kiến thức đã học để giải bài tập, củng cố kiến thức.
- b. Nội dung:** Sử dụng kiến thức đã học để hỏi và trả lời, trao đổi.
- c. Sản phẩm học tập:** Sản phẩm của HS.
- d. Tổ chức thực hiện:**

GV tổ chức cho HS

1. Hoạt động GÓC CHIA SẺ: Từ những hình ảnh trên, em nhận thấy bản thân đang có cuộc sống như thế nào?

2. Chọn 1 trong 2 nhiệm vụ sau:

- Hãy hóa thân vào nhà văn và nghĩ một cái kết đẹp hơn cho cô bé nhé?
- Viết đoạn văn khoảng 5-7 câu với nhan đề: Gửi tác giả truyện «Cô bé bán diêm»
- *GV nhận xét, đánh giá, chuẩn kiến thức.*

Rút kinh nghiệm

.....

.....

.....